

NAFARROAKO GOBERNUA

GARAPEN EKONOMIKOA

ESKUBIDE SOZIALAK

OGASUNA ETA FINANTZA POLITIKA

LEHENDAKARITZA, FUNTZIO
PUBLIKOA, BARNEA ETA JUSTIZIAHERRITARREKIKO ETA
ERAKUNDEEKIKO HARREMANAK

HEZKUNTZA

OSASUNA

KULTURA, KIROLA ETA GAZTERIA

LANDA GARAPENA, INGURUMENA
ETA TOKI ADMINISTRAZIOA

SEGURTASUNA ETA LARRIALDIAK

Nafarroako Gobernuak 250.00 euroko laguntza emango du Sakana 2020 Plan Estrategikoa zabaltzeko

Ayerdi lehendakariordeak eta Mankomunitateko lehendakari Aitor Karasatorrek hitzarmen bat sinatu dute, eta bertan 2016ko ahaleginen koordinazioa arautzen da eskualdeko jarduera ekonomikoa berreskuratzen saiatzeko

Asteartea, 2016.eko apirilak 26

Garapen Ekonomikorako lehendakariorde Manu Ayerdik eta Sakanako Mankomunitateko lehendakari Aitor Karasatorrek hitzarmen bat sinatu dute astearte honetan, Lakuntzan; haren bidez, Nafarroako Gobernuak 250.000 euroko laguntza emango du eskualdeko [2020 Plan Estrategikoa](#) zabaltze aldera.

Zehazki, diru-laguntzari esker, 2016an enpresa-jarduera nahiz enplegua sustatzeko 58 ekintza abian jartzea erraztuko da, lau sektoretan: industria, energia, turismoa eta elikadura. Akordioak, halaber, Gobernuaren finantzaz kanpoko babesa jasotzen du, eta horretarako lankidetzamekanismoak sortuko dira.

Horrenbestez, Gobernuak enpresa-jarduera berreskuratzen eta enplegua sortzeko estrategia sendotzen laguntzen du, eskualdeko eragile sozioekonomikoek sustatua; izan ere, barnean hartutako jarduerak tokiko erakundeen finantza eta giza baliabideak gainditzen dituzte.

Ayerdi lehendakariordeak eragile horiek 2011tik aurrera garatutako "lan bikaina" azpimarratu du (toki-administrazioak, alderdi politikoak, enpresaburuak, sindikatuak...), jarduera ekonomikoa berreskuratzen neurriak hartu behar zirela jabetu zirenean eta krisiaren ondorioz zer beherakada izan zen ikusi ondoren. Bosturteko batean, langabezia-tasa % 7tik % 26ra igo zen (Nafarroako batez bestekoaren oso gainetik). "Plan hau inplikazio, ahalegin eta lan handi baten emaitza da. Garaipen kolektibo bat", nabarmendu du.

Lehendakariordeak nabarmendu duenez, estrategia hau Sakanarako aukera paregabea da, baina baita "Nafarroa guztirako ere", eskualdeko industria-gaitasunak Foru Komunitate guztirako duen garrantzia kontuan

Zonaldeko udal-ordezkariek sinadura-ekitaldian izan dira.

hartuta; eta baita hasitako lan-ildoak beste eskualde batzuetarako jardunbide egokien eredu bat delako ere: garapeneko estrategiak egitea, gobernantza inklusibo eta maila anitzeko ereduak eraikitzea, taldekako ekintzailatza sustatzea, enpresarteko lankidetzaren sareak, energiari buruzko proiektu pilotuak...

"Garapeneko eskualdeko esperientziak goi-mailako eskaletatik prestatutako politika industrial eta sektorialeir irismen, sakontasun eta testuinguru handiagoa ematen die", azpimarratu du lehendakariordeak; azken horrek gogora ekarri duenez, Gobernuaren lehentasuna da enplegu egonkorra eta kalitatezkoa sustatzea eragileen arteko lurralde-kohesio eta lankidetzaren testuinguru batean.

Bestalde, Aitor Karasatorrek aipatu duenez, hitzarmena sinatuz, Sakanaren estrategian etapa berri bati ekiten zaio. Foru Gobernuak erakutsitako "jarrera ona" eta egindako "ahalegina" eskertu ditu Sakanako krisi-mahaiak marraztutako ibilbide-orriari laguntzeko orduan, baina egoerari buelta emateko bidea geratzen dela oraindik gogorarazi du.

4 sektore, 14 ardatz eta 58 neurri

Sakana 2020 Plan Estrategikoak 13 ardatz estrategiko, 54 esku hartze lerro eta 160 ekintza jasotzen ditu sei arlo estrategikotan: nekazaritza-elikagaiak, merkataritza, hezkuntza, energia, industria eta turismoa. Gainera, lankidetzaren sareak ehuntzen ari dira, bai eta ideiak nahiz baliabide endogenoak mugiarazteko ere. Gobernantzaren eredu ireki bat ere zehazten du eragileen arteko lankidetzaren era efizientean antolatzeko.

Gaur izenpetutako hitzarmen honekin, lau sektoretako ekintzat sustatuko dira 2016an: Industria (124.860 euro), Energia (16.180 euro), Turismoa (66.820 euro) eta Elikadura (42.140 euro).

Energiako jarduerak honako hauek bideratuta daude: eragile publiko eta pribatuen arteko lankidetzaren sustatzea, industriako enpresen kokapen estrategikoa hobetzera, enpresa berrien sorrera sustatzea, azpiegiturak hobetzera eta eskualdeko erakargarritasunak komunikatzera. Ondorengo proiektuak nabarmentzen dira, esaterako: industrialde eta enpresen inbentarioa edo enpresarteko lankidetzaren sustatzea edo enpresa eta ikastetxeen arteko (LH), prestakuntza, edo proposamen bat egitea abiadura handiko telekomunikazio-sarerako sarbidea hobetzeko.

Energian, diru-laguntza energia-enpresen kokapena hobetzeko bideratuko da edo proiektu energetikoak eta berdeak garatzeko (adibidez, energia-efizientziaren kultura sustatzea, biomasa sustatzea, eraikuntza-sektorea energia-erregulazioa birmoldatzea).

Turismoan, helmugako kudeaketako, turismo-dinamizazioa eta produktuak merkaturatzeko eta sustatzeko jarduerak sustatuko dira: mugikortasun- eta aisialdi-plan bat prestatzea, Santiago bidea sustatzea...

Elikadura-sektorerako laguntzak honako hauek oinarrituko dira: abeltzaintzako ustiapenen kudeaketa iraunkorra, baliabide publikoen kudeaketa, tokiko elikadura-sistemak sustatzea eta prestakuntza. Hala, ekoizleen foro bat abian jarriko da (abeltzainen arteko lankidetzaren), azokak sustatuko dira...

Planaren barnean hezkuntza (eskualdeko ikastetxeen eta enpresen arteko lankidetzaren handiagoa) eta merkataritzako beste ekintza batzuk jasotzen dira, hurbileko kontsumoak duen eraginaren gaineko kontzientziak zabaltzeko ekintzak eginez.

Hitzarmenak aldean dokumentazioa, gastuen justifikazioa eta betebeharrak arautzen ditu, eta Leader Programan eta Toki Administrazioen Planean sartzen diren beste lankidetzaren batzuen osagarri dira. Gainera, Sakanako eragileak industria babesteko beste politika batzuek baliatu ahalko dira, Nafarroako

Gobernuak sustatzen dituen klusterretako I+G+B batzuez.

Iraupen luzeko langabezia

Sakana krisiak gehien kaltetutako zonaldeetako bat da, lehendakariordeak gogoratu duenez. Krisiaren ondorioz, langabeziak gora egin zuen nabarmen 2008-2013 aldian, enpresa asko itxi egin zirelako. Langabeziari beste arazo batzuk gehitu zaizkio, iraupen luzeko egiturazko langabezia-maila handia eta pobreziaren igoera larria, adibidez.

Egoera ekonomia hobetzen ari dela badiote ere datuek, lehendakariordeak azpimarratu du langabezia-zifrak "onartezinak" direla. 2015an, Nafarroako langabezia % 14,7 zen, eta Sakana mendebaldean, berriz, % 20, eta % 12,4 Sakana erdialdean eta ekialdean. Gainera, iraupen luzeko langabezia-tasa oso kezagarria da oraindik (azken urtean igo egin da): % 44 Sakana mendebaldean eta % 38,5 Sakana erdialdean eta ekialdean (Nafarroako batez bestekoa, % 39,2), zehaztu du Ayerdik.

Egoera larri hori ikusirik, Karasatorrek gogorarazi duenez, 2011. urtetik eragile gehienek tokiko garapen-estrategia bat adostu zuten iraunkortasun sozial, ekonomiko, eta ingurumeneko irizpideen arabera: ekintzailtza, ekoizpen-sarearen dibertsifikazioa, enpresen kokapen estrategikoa hobetzea eta barneko baliabide berriak bilatzea. Hori guztia, eragile instituzional, politiko, sozial, enpresako eta hezkuntzako artean adostasun zabalak bilatuz.

Zehazki, 2012an Sakantzen Sarea sortu zen ekintzailtza eta garapena sustatzeko helburuarekin, eta Mankomunitateak Sakanako Garapenerako Agentzia abian jarri zuen. 2013an, Sakanako Behatoki Sozioekonomikoa osatu zen zonaldeko eragile sozialek, politikoez, sindikatuek, enpresek eta erakundeek hausnarketa egiteko espazio gisa.

Gainera, urte horretan bertan eta espazio honetan, Plan Estrategiko bat egitea erabaki zen, eta lehentasunak, metodologia eta lantaldeak zehaztu ziren. Esperientzia handiko 60 pertsonak egindako lanari esker eta partaidetzako prozesuan jasotako ekarpenei esker, 2014ko udaberrian Sakana 2020 Plan Estrategikoa aurkeztu zen.

2014 eta 2015ean, Planean jasotako hainbat jarduera ezartzen hasi dira, enpleguari jadanik eragiten diotenak: Utzugane (Arbizu) garatzeko zentroa; Sakanako Merkatarien Elkarte eta Turismo Elkarte osatzea; industriako enpresen bakarkako azterketa haien egoera zein den jakiteko; energia-enpresei bidelaguntza ematea; energia berriztagarrietan eskualdeak dituen gaitasunak aztertzea (biomasa, energia hidraulikoa eta eolikoa); udal-azpiegituren efizientzien energetikoari buruzko azterketa; ontziak eraikitzeari buruzko interpretazio-zentroa; "Enneco, Haritzaren Memoria" parkea; herrietako azokak berreskuratzea; egurraren gaineko ikerketa; SNEINN programa eta antzekoak ekintzailtza sustatzeko; jatorrizko Santiago bidea berreskuratzea; edo prestakuntzako askotariko ekintzak. Eragile laguntzaileen sarea sendotzea eta zabaltzea lortzen ari da.